

Stafnotitie

aan Leden en plv. leden van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
datum 2 oktober 2024
betreft Verlenging subsidieregeling andere erkende doorstroomtoetsen po te betrekken bij Procedurevergadering 10 oktober 2024

Vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

5.1.2e

5.1.2e

E 5.1.2e @tweedekamer.nl

Aanleiding

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft op 26 september 2024 de Regeling, houdende wijziging van de Subsidieregeling andere erkende doorstroomtoetsen PO in verband met een verlenging van de regeling en enkele kleine wijzigingen, naar de Tweede Kamer gestuurd. Het betreft een voorhang in het kader van de procedure, bedoeld in artikel 4.10, vierde lid, van de Comptabiliteitswet 2016. De onderhavige regeling vervalt met ingang van 1 januari 2029. De voorhangtermijn is 30 dagen.

Deze stafnotitie geeft enige (historische) context bij deze subsidieregeling, gaat in op enkele opvallende zaken en geeft daarbij vraagsuggesties.

Kernpunten

- De huidige subsidieregeling wordt op 3 punten gewijzigd:
 - 1) De termijn wordt verlengd van 1 januari 2025 naar 1 januari 2029;
 - 2) DUS-I krijgt een langere termijn (9 weken in plaats van 6) om de subsidieaanvraag te beoordelen;
 - 3) De subsidieaanvragers zijn verplicht de doorstroomtoets in te dienen bij het College voor Toetsen en Examens, dit is momenteel nog de onafhankelijke commissie.
- De toelichting bij de conceptregeling is zeer beperkt. Dit roept vragen op over de onderbouwing van de verlenging en over de ervaringen met de uitvoering van de regeling, met name in financiële zin. Ook wordt er geen verbinding gelegd met recente en toekomstige brieven over het onderwerp doorstroomtoetsen PO.

Toelichting

Oorsprong van de subsidieregeling

De Subsidieregeling andere erkende doorstroomtoetsen PO vindt zijn oorsprong in 2014, toen de wetwijziging Eindtoetsing PO¹ in werking is getreden.² Destijds werd geregeld dat er naast de centrale (vanuit de overheid georganiseerde) eindtoets ook één of meer andere eindtoetsen voor taal en rekenen door scholen mochten worden gebruikt, om de keuzevrijheid van scholen te dienen. Uitgangspunt daarbij was dat er voor aanbieders van andere eindtoetsen een reële en gelijkwaardige mogelijkheid bestond om een alternatieve eindtoets te ontwikkelen en aan te bieden aan scholen.

In het Toetsbesluit PO³ zijn de inhoudelijke voorwaarden en de procedure voor toelating van andere eindtoetsen (inmiddels: doorstroomtoetsen) beschreven. Indien op basis daarvan de minister, gehoord het advies van de onafhankelijke Expertgroep Toetsen PO, besluit een andere eindtoets toe te laten dan komt deze, onder bepaalde voorwaarden, voor subsidie in aanmerking.

Waarvoor is de regeling bedoeld?

De minister verstrekt de subsidie voor het aanbieden van een eindtoets en voor activiteiten die daar direct mee samenhangen.⁴ Voorwaarden voor het verstrekken van de subsidie zijn onder andere: het jaarlijks aanbieden en afnemen van de toets en afname door tenminste twee of meer scholen van twee of meer besturen.

Vanwege de financiële beheersbaarheid is er geen sprake van een één-op-één koppeling tussen de hoogte van de subsidie en de daadwerkelijk door een eindtoetsaanbieder gemaakte kosten. Er is gekozen voor een genormeerde onderbouwing van de subsidie met een vaste en variabele component. De vaste voet en ook het vergoedingsbedrag per afname/leerling zijn voor iedere eindtoetsaanbieder gelijk. Bij een gelijk aantal afnamen ontvangen de eindtoetsaanbieders precies hetzelfde bedrag ongeacht de kosten die de betreffende eindtoetsaanbieder hiervoor heeft gemaakt. In aanvulling op de vaste voet ontvangt een eindtoetsaanbieder een bedrag per afname, zodat het subsidiebedrag hoger is bij een grotere afname van de eindtoets. Vanaf een bepaald aantal leerlingen (meer dan 15.000) blijft het bedrag per leerling gelijk. De kosten voor de eerste jaren van de regeling werden destijds ingeschat op €1,5 miljoen voor het eerste jaar en €3,5 miljoen voor de jaren erna.⁵

Wat zijn de belangrijkste wijzigingen?

In de voorliggende regeling worden de volgende zaken gewijzigd⁶:

¹ [Stb. 2014, 13](#)

² De regeling heette toen nog 'Subsidieregeling andere eindtoetsen PO' en is gepubliceerd in [Staatscourant 2014, 35121](#).

³ [Stb. 2014, 209](#)

⁴ Met activiteiten die direct samenhangen met het aanbieden van een eindtoets wordt onder meer bedoeld het ontwikkelen, verspreiden en evalueren van een eindtoets en het rapporteren over een eindtoets.

⁵ Toelichting bij de oorspronkelijke regeling, Stc. [2014, 35121](#)

⁶ Toelichting bij de conceptregeling ([2024D35442](#))

- De regeling wordt met een periode van 4 jaar verlengd, van 1 januari 2025 naar 1 januari 2029.
- DUS-I krijgt een langere termijn (9 weken in plaats van 6) om de subsidieaanvraag te beoordelen.
- De subsidieaanvragers zijn verplicht de doorstroomtoets in te dienen bij het College voor Toetsen en Examens, dit is in de huidige regeling nog de onafhankelijke commissie. Deze wijziging is in lijn met het [Toetsbesluit PO](#).

Het jaarlijkse budgetplafond voor de voorliggende regeling is vastgesteld op €8,5 miljoen per jaar.⁷ Uit de huidige subsidieregeling blijkt niet hoe hoog het jaarlijkse budgetplafond is.

Opvallende zaken

De toelichting bij de wijzigingsregeling is beperkt. Zo wordt de verlengingsperiode niet onderbouwd. In een eerdere [brief](#) heeft de staatssecretaris aangekondigd de Wet doorstroomtoetsen PO te gaan evalueren en hierover eind 2027 te Tweede Kamer te informeren. Het wordt niet duidelijk hoe de gekozen verlengingsperiode zich verhoudt tot deze wetsevaluatie. Ook licht de staatssecretaris niet toe hoe het budgetplafond tot stand is gekomen en evenmin wordt het duidelijk hoe het budget zich verhoudt tot de huidige regeling. Wel is bekend dat de oorspronkelijke regeling uitging van een lager bedrag: €3,5 miljoen op jaarbasis. Dit roept vragen op over de ervaringen met de uitvoering van de regeling.

Vraagsuggesties

- 5.2.1, 5.1.2i [redacted] ?
- 5.2.1, 5.1.2i [redacted] ?
- 5.2.1, 5.1.2i [redacted] ?
- 5.2.1, 5.1.2i [redacted] ?
- 5.2.1, 5.1.2i [redacted] ?
- 5.2.1, 5.1.2i [redacted] ?

⁷ Beslisnota bij aanbiedingsbrief ([2024D35443](#))